

FITCHBURG, MASS.

LASTEN ELO

Rakas Selma-täti:—

Tämä on ensi kerta kun kirjotan Toverittareen. Minä käyn suomalaista sunnuntaikoulua. Minä osaan lukea ja kirjottaa suomenkieltä.

Meidän sunnuntaikoulussa on monta sataa suomalaista lasta. Ja meillä on jo ollut Ihannelitto viisi vuotta. Täällä Fitchburgissa on paljon suomalaisia perheitä ja sen takia käy paljon lapsia meidän koulussa.

Minä olen 12 vuoden ikäinen. Olen kuudennessa luokassa kansakoulussa. Minun opettajani nimi on Miss Daffey. Hän on meille lapsille oikein hyvä.

Minä käyn joka lauanta-aamu otamassa pianolaksuja.

Täällä on ollut paljon lunta tänä talvena, mutta ei ole silti ollut kovin kylmät ilmat.

Ja minä haluaisin kuulla, että muillakin paikkakunnilla lapset ovat niin ahkerolta käymään koulua kun me lapset Fitchburgissa.

Jos minä näen, että Selma-täti suostuu minun kirjeeseeni ja panee sen Toverittareen niin minä kirjotan joskus toistenkin. Minä lopetan tämän

Rosofista polkua lapsoset kulkee harvoin joutuvat hyveilyyn. Ennen ilta silmänsä sulkee, joutuvat kuolon syleilyyn.

Kauan kestää tuskein taakka lapsiraukkain rinnassa. Elämän alusta kuoloon saakka elävät kuin vankilassa.

Karvas on leipä ja samea vesi, jolla ne pysyy hengissä. Varhain riistetään elämän mesi tehtaaiten rautakahleissa.

Varhain, varhain he kultaa luovat yhteiskunnan hyllylle. Tuoretta lihaa, hentoja luita vievät kuoleman myllylle.

Silloinpa lapsille kevät koittaa, ruusuja kukkii elon tie. Vienoa laulua kantelot soittaa pienetkin tanssiin kanssaan vie.

Siksipä murtuu pienten mieli, käki ei kerkeä kukkumaan. Ääneti lepää laulava kieli, aikasin viedään nukkumaan.

Löytyykö ketään, mi lapsia auttaa, neuvoisi kulkua parempaa? Vankilan oven ken uskaltaa raottaa, hän kuulisi kiitosta parhaimpaa!

Lapset itse kun ripaan tarttuu vääntävät saranat nurin, näin — Pienetkin voimat kun yhteen varttuu aukkee ovi — ominpäin.

Silloin on lasten onnen aika, onnen verkkoa kutovat he. Kaunis ja sievä on hyvän taika min työnsä tehtyä saavat ne!

AKSEL MATTSON.

MAYNARD, MASS.

Maynardin suomalaisen sosialisti-osaston Ihanneliton uutena kirjeenvaihtajana tervehdän ensimmäisen kerran Toverittaren lukijoita. Täältä on kyllä ollut jo useampia kirjojutuksia Toverittareessa.

Minä en ole seurannut Toveritarta paljon, ennenkuin viime kesäkuusta saakka, kun Ihannelitto perustettiin Maynardin osastoon, vaikka Toveritar tuli minunkin kotiin. Minä en seurannut Toveritarta siksi, kun minä en tietänyt osaston toiminnasta paljo mitään. Sosialismia opetettiin kyllä jo pyhäkoulussakin. Siksipä pitäisi olla joka osastossa Ihannelitto, jossa vaan on kykeneviä lapsia, jotka voivat sulattaa Ihannelittopetusta, jois-

sa opetetaan tutustumaan osaston toimintaan ja opetetaan agitaattoreiksi ja myöskin esiintymään monipuolisella ohjelmalla. Kun Ihannelittoja perustettaisiin jokaiseen osastoon niin lapset innostuisivat tilaamaan Toveritartakin, ja lukisivat siitä lasten osastosta kirjojutuksia toisista Ihannelitoista, ja he myöskin valitseisivat kirjeenvaihtajan joukostaan Toverittarelle, joka kirjottaisi uutisia heidänkin toiminnastaan. Silloin yli koko maan me näkisimme, mitenkä me nouseva sukupolvi näin nuorena taistelemme jo kapitalismia vastaan.

Nyt minä piirrän meidän Ihanneliton toiminnasta. Viime maaliskuun 14 päivä oli Ihanneliton kokous, jossa päätettiin, että Ihanneliton ompeluseuran perustaminen annetaan jäädä tuonemmaksi, mutta tytöt saivat senverran aikaan, että saavat ottaa osaston ompeluseuran töitä tehdäkseen.

Samassa kokouksessa valittiin seuraavia virkallijoita. Saimi Klemola pyysi eroa Toverittaren kirjeenvaihtajan toimesta, joka hänelle myönnettiin; hänen tilalleen valittiin uusi kolmesta ehdokkaasta. Valituksi tuli allekirjottanut.

Jäsenkirjurin virkakausi oli jo täytynyt ja hänen tilalleen valittiin uusi kolmesta ehdokkaasta. Valituksi tuli Tyyne Eckström, jonka virkakausi on kolme kuukautta kuten sääntömme määräävät.

Tilintarkastajiksi valittiin Aili Lindfors ja Yrjö Forsten ensi tilikaudeksi.

Nyt minun uutiseni loppuu tähän. Oli niin hauska kun näin täältä Massachusettsista toistenkin paikkakuntien kouluista kirjojutuksia. Ensi kirjeessä tulen kirjottamaan meidän kevätkuulumme, joka tulee pidettäväksi toukokuussa.

Ihanneliton puolesta, toveruudella,
WILLIAM KLEMOLA.

VAPAUTUNUT VANKI

(Tilanahtauden takia Vapusta peljäjännyt kirjoitus)

Kirj MARIANA KOIVU

HAN OLI vanki, elinkautinen. Jo yhdeksän vuotta hän oli istunut ristikon takana tuo hento, kalpea nainen, lahtunein kasvopirtein. Mitä hän oli tehnyt, tuo viaton, jonka silmät katsoivat ristikon läpi suurina, kysyvinä? Ei hän oikastaan mitään ollut tehnyt; oihhan vain pyydystetty sinne kuin kärpänen verkkoon. Joka päivä istui hän aamusta iltaan ristikon ääressä ja kehräsi kärkeiltä pellavia hennoin, verisin sormin. Vaan silti hänen työnsä ei annettu mitään arvoa, se ei korvannut edes sitä mustaa kannikkaa ja haisevaa lientä jota hänelle armosta annettiin. Hänen tapansa oli työnsä lomassa kateella ristikon lävitse ulos maailmaan, jossa ihmiset kulkivat vapaina ja onnellisina, vaan mikään toivo ei elähtänyt häntä, rautaiset ristikot olivat liian vahvat ja tukevat.

Mutta sitte sattui kerran, eräänä syksyisenä päivänä, kun hän taas tapansa mukaan istui ristikon vieressä ja loi kaihoisan katseen yli laajan syksyisen maiseman, että hän näki miehen, sorean kuin metsän kuusi, lähestyvän häntä. Naisen silmäterät laajenivat kuin oudosta odotuksesta ja sormensa liittyivät ristiin kuin rukoukseen. Kun mies saapui lähelle loi hän silmänsä ylös vankilan ristikkoon ja pysähtyi hetkeksi ihallemaan sen taakse kätkeytyviä surun suloisia kasvoja. Ja naisen kasvoille levisi hymyily, viaton kuin lapsen joka kaipaa äidin hyväilyä. Sitte heidän katseensa yhtyivät ja ... syttyivät, yhtyivät pitkään ja tenhoavaan katseeseen aivan kuin syleilyyn. Vaan sitte mies nyökäytti päätään hyvästiksi ja jatkoi matkaansa. Mutta nainen jäi istumaan siihen hohtavin poskin outo kiilto leikkien silmiensä syvyydessä. Pienet laihat kätensä sivelivät aivan kuin vaistomaisesti ristikon tukevia rautoja. Sitten hän nousi ylös, ojennetuin käsin kuiski kumeisin huulin: "oi vapaus, sinä suuri ja ihana, minä tahdon saavuttaa sinut! Pois, pois tästä haisevasta, ahtaasta kopista! Minä tahdon olla vapaa, vapaa kuin hän! Minä tiedän että elämä siellä tulee olemaan taistelua leipäpalasta, vaan se taistelu ei minua enään peloita, vapaus antaa voimia, nuoruutta ja terveyttä."

Hän hiipi kuin varjo pitkin nurkkia ja etsi käsinä ruostuneen raudan kappaleen, jolla alkoi hiljaa villata polkki vankilansa paksuja ristikon rautoja. Mutta voi, tuskin oli hän päässyt alkuun kun hänen työnsä huomattiin ja huutoja kuului, jotka kaikuiivat tuon ahdistetun korvissa kuin petoeläinten karjunta: "Mitä, aikooko hän karata? Aikooko hän rikkoa lakia ja järjestystä? Eikö hän tiedä vankilan sääntöjä? Mitä, vai vapauteen? Hänellä on liikaakin vapautta, mokomalla lutkalla! Seinään sietäisi kytkeä ja pimeimpään nurkkaan ja eikö hän tiedä ettei hänellä ole mitään tehtävää maailmassa. Hän ei kelpaa siellä edes porton alhaiseen ammattiin."

Nämä huudot ne leikkasivat hänen hentoa sieluun enemmän

kuin peitset joilla hän seivästettiin takaisin. Hän makasi koppinsa lattialla runneltuna ja verta vuotavana sammunein silmin ja kalvennein poskin. Vaan vielä tahtoi hän rientää ristikolle. Ehkä hän vielä näkisi villauksen siitä soreasta ja kauniista joka oli sytyttänyt hänen sieluunsa vapauden kalpuun, niin valtavan, ettei hän voinut enää sen tenhoavaa ääntä tukahuttaa. Ehkä hän vieläkin hymyilisi hänelle ristikon lävitse. Turha toivo, hän näki ainoastaan vartijain ilkkuvia kasvoja, jotka vartioivat häntä verta tippuvien peitsin. Hiljaa valittaen vaipui hän takaisin lattialle eikä enää noussut.

Hän kuuli miten vapauttaja saapui, hiljaa äänettömän askelin, ei tuo kaunis ja sorea, vaan kylmä ja kolkko, kalmanhajuinen! Hän laski hiljaa kylmän kätensä tuon häväistyn otsalle ja kuiskasi: "tule morsiameni, minä vien sinut ikuisen vapauteen"

Eksynyt auringonsäde valaisi harmaata koppia. Siinä hän lepäsi hiljaa liikkumatta, ummistunein silmin ja vaiennein huulin. Vartijat kokoontuivat hänen ympärilleen paljastetuin peitsin, jotka tippuivat hänen sydänverestään ja katsoivat toisiaan neuvottomina. Vihdoin laskivat he hänet yksinkertaiseen kirstuun ja kantoivat kalmiston hiljaisuuteen — — — — —

Vaan kevään tullen puhkesivat lemmen kukat kukkimaan hänen haudallaan ja tuuli soitteli hiljaista hautaushymniä kalmiston lehdikössä.

LAPSEN HAUDALLA

Sä taituit taimi hento. Edessä hallayön. Tään hallan toi kolkko varjo mi kylmin tuulin lyö. Se hennot murtaa; Ei säästä vankkaa Saa monta, ennenalkaa jo maaksi maatumään.

Mutta joutuu kerran aika Ett' tää varjo poistetaan. Se ompi voiton taika; mi saa sen hahtumaan. Ja uuden aamun nousu taas jälleen valon luo. Ja hahtuu hallain haamut myös varjot luota sun.

ANNA.